

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Registered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing as special rate of postage provided for in Section 1103
of the act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свобода“: BERGEN 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BERGEN 4-1016.
4-0807.

За кождо зміну адреси платиться 10 центів.

В Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗВОРОТ ДО КООПЕРАЦІЇ

При огляді Америки іммігранта не раз дивувало явище, що в Америці, не вважаючи на високий розвій бізнесу, дуже слабо розвинена кооперація. Дивувалися не тільки англичани, серед котрих у містечку Рочдейл почалась організація купецької кооперації майже сто літ тому. Дивувалися не тільки голандці, данці, фіни, як народи, в котрих кооперація досягнула найвищого шабля розвитку. Дивувалися навіть українці, в котрих кооперація почалась пізно та ще не досягнула вершка своїх можливостей.

Всі вони вважали це за дуже замітне явище, що Америка зусилля її досягненнями на кожній ділянці бізнесу на полі кооперації лишила позаду найбільше відсталі країн. Не було тут ні споживчої кооперації, як в Англії, ні банкової, як у Німеччині, ні продуктивної, як у Бельгії. Лиш на одному полі, життєвого забезпечення, кооперація розвинулася тут до високого ступня. Та це виглядало на вняток, що немовби не суперечив, але підтверджував загальне правило, що американський ґрунт чомусь не підходить для розвою кооперації.

Останніми роками в цьому огляді зайшли такі поважні зміни на краще, що побоювання, що американський ґрунт ніколи не буде надаватися для розвою кооперації, показуються нині забобонами. За останній рік споживчі кооперації в Америці зробили поважний поступ. Передовсім зросли сильно кооперативи серед американських фінів, що в тому огляді були тут усе піонірами. За їх прикладом починає кидатися кооперація й серед родовитих американців англо-саксонської крові що донедавна ще ждали всякої зарари на всякі сусупні лиха тільки від політичної акції. Хопилися кооперації передовсім фермери по західних стейтах. Закладають консумційні кооперативи, щоб не платити зисків посередників при закупні газоліни й оливи до авт і трюків. Доспів кооперативних газолінових стайцій розробив у них смак до кооперації й останніми роками фермери вживають кооперативи для закупни всякого добра, потрібного на фармі, та для продажу рільничих продуктів.

Зискі фермерської кооперації для торгівлі газоліною звернули увагу коментів по містам. Допомогли при цьому кооперативні гуртовні, що вели серед громадянства повальну пропаганду. По всьому середньому заході тепер люди дістають справжню освіту в справах кооперації. Коли, наприклад, професори стейтового університету в Медисоні, Вискансин, заклали кооперативну газолінову стайцію й за 8 місяців зробили бізнесу на \$18,000, то про це громадянство довідається й почне про це думати.

Такі факти показують, що Америка зовсім не є краєм виключно приватного бізнесу, але що й тут, як деінде в світі, мусить початися рух, що має на цілі поправити долю незможного населення через подешевіння товарів дорогою заощадження зисків посередників.

У цьому новому руху треба взяти участь і українським іммігрантам.

Е. Онацький (Рим).

УКРАЇНА І СХІДНІ ГРАНИЦІ ЄВРОПИ

(Переклад інавгураційної промови, виголошеної 3-го квітня 1936 р. при відкритті курсів українознавства в Східному Королівському Інституті в Неаполі).

Друга Українська Держава, що розцвіла підчас і після занепаду Києва, якого зробила єдиною законною спадкоємицею в XIII в., — було князівство Галицько-Волинське. Воно досягло найбільшого свого розвитку за князя Ярослава Осмомисла, якого влада сягала — на заході до ріки Вислока, на південь до Дунаю і Чорного моря, а на схід — до Дніпра і Києва. Другим великим галицьким князем був князь Роман (1199—1205), який зеднав був під своєю владою майже всю територію українську. Його передчасна смерть в бою під Звенигородом спричинила нові поділи української території. Але син Романа, Данило, якого Роман покинув малим хлопцем, зумів зібрати знову до купи всі українські землі і в своїй боротьбі проти татар здобув в Європі такої слави, що папа прислав йому корону. Але Данило шукав не корони, але більш реальної допомоги в важкій боротьбі з татарами. Допомога не прийшла, і нова татарська навала зломилла український спротив та поруйнувала всі оті фортеці, що їх побудував був Данило в охорону своїх земель. Данило помер з болю, що вразив його серце. Його сини й унуки продовжували боротьбу проти наступаючої Азії, і тимчасом, як Москва прийняла татарське ярмо, український народ знесилювався в героїчній обороні Європи від монгольської небезпеки. Князі Андрій I і Лев II, продовжуючи політику свого діда Данила, згинили обидва під мурами Києва, намагаючись відобути славне місто з татарських рук. Їх смерть визначила занепад української державної ідеї. Їхній переємник, Юрій II, був убитий внаслідок придворних інтриг, і сусіди поспішили використати становище, щоб поділити землі українські: Литва заняла Поділля і Волинь, Польща взяла Галичину. Після того, що впродовж багатьох років, йшли війни й точилися переговори про український спадок, аж поки при кінці XV ст. не встановився такий поділ: Литва

володіла Волинню, східною Поділлям, Київщиною і південною Чернігівщиною; Польща тримала Галичину і західне Поділля; Москва — північну Чернігівщину, а Угорщина — Закарпаття. Український народ втратив свою незалежність, але вона відбудовувалася в думках і чинах українських козаків, завзятив, що, покидаючи землі, опановані чужинцями, перекочувались у вільних степах, де, в постійній боротьбі з татарами, здобували — шаблею й плугом — незайману ще диму землю для європейської цивілізації. Нарешті, після цілої низки кривавих війн із Польщею (яка тимчасом зєдналася з Литвою — в 1386 р. — і придбала собі всі українські землі) вони зумили розбудувати, за гетьмана Богдана Хмельницького — третю велику Державу Українську, що охопила майже цілу національну територію.

Вище зазначений період, з точки погляду проблеми, яка нас тут цікавить, має величезне значіння, бо, поставивши українців лицем проти татарів, а пізніше і турків, надає українському народові незвичайно важливу функцію оборони Європи від Азії, — функцію тим більше важливу й помітну, що українці виконували її в умовах вельми несприятливих, не маючи навіть справжнього, організованого державного життя. Нашадки, йдучи за свідченнями чужинської історіографії, рідко безсторонньо, призабули роллю, що їм відіграли українці в цій обороні Європи, але сучасники оцінювали її в найвищій мірі, і ймення українських козаків було славним у дітописах тої доби.

В дійсності, вже на початку XVI ст. французський посол в Константинополі, Де Сесі, поспішив звертати увагу французького уряду на діяльність українських козаків, котрі, — тимчасом, як ціла Європа схилилася перед переможною Туреччиною, — не раз з'являлися перед самими брамами Константинополя. Рішеле, думаючи про збудування східного заборона проти австрій-

ської експансії, дуже уважав на українських козаків і запрошував їх навіть до Франції, де вони, в кількості 2,400 чоловіків, під командою будучого гетьмана Богдана Хмельницького, брали участь в об'їзді Дюнкера (1645 р.).

Щодо кардинала Мазаріні, то він був дуже стурбований, коли довідався про приєднання України до Москви. І тому, коли гетьман Богдан Хмельницький, покоштувавши московської приязні, вирішив шукати союзу зі Швецією, кардинал Мазаріні підпер його дипломатичні заходи з усією силою, намагаючись увести Україну з під московських впливів. І пізніше французька політика все була спрямована на відхилення від кожного революційного руху українських козаків, допомагала українським емігрантам після поразки Мазаріні і Карла XII, і всіляко сприяла українському претендентові Орликіві в його боротьбі проти Росії, даючи йому навіть можливість зорганізувати ядро національної армії.

Але ми пішли занадто наперед і мусимо вертатися назад, щоб поговорити про італійсько-українські зносини, перші італійсько-українські зносини, якщо не приймати на увагу походів римських легіонів імператора Траяна, що зробився героєм і мітичною особою українського фольклору. Більш глибокі сліди полишили італійські колонії на берегах Чорного моря. Першим італійським містом, що знайшло можливість використовувати натуральні багатства території теперішньої України, була Венеція, що в 1102 році придбала право — по договору з Візантією, — вести торгівлю на Чорному морі. Торговля приносила величезні зискі і почала так приваблювати венеціанців, що після розриву зносин між Візантією і Венецією в самому Царгороді заарештовано аж 10,000 венеціанців.

Після Венеції Піза й Генуя також приймають участь в цьому мирному здобуванні ринків, — але вони по всіх у-

судах знаходять венеціанську конкуренцію і тому бачать себе примушеними шукати виходу на північ, в Криму та на Азовському морі.

Пізніше, коли, з падінням римської імперії, генуїці допомогли Михайлові Палеологові знову засісти на візантійському троні, вони дістали від нього монополію торгівлі на Чорному морі. Згідно з трактатом з 1261 р. Михайло Палеолог зобов'язався допускати через Босфор тільки генуїцькі та пізанські кораблі. Цей трактат був явно скерований проти Венеції і виказує красномовно, якою вигідною генуїці уважали чорноморську торгівлю. Внаслідок цього трактату перевага генуїців у чорноморській торгівлі дуже швидко зросла, і навіть самі греки побачили себе примушеними поступатися перед ними, і до генуїців перейшло навіть право постачати до Царгороду припаси. Нема чого й казати, що ці припаси походили з плодючих степів України.

Головним осередком генуїцької торгівлі була Кафа, вбудована на руїнах давньої Теодосії. Значіння цього порту для торгівлі було дуже велике, бо крім торгівлі морем Кафа вела торгівлю також суходолом з усією Азією. Осередком венеціанців була Судея (чи Солдая), але це місто дуже терпіло від татарів, і його торгівля не могла як слід розвиватися.

Коло середини XV в. осередком італійської торгівлі зробилася Тана або Асак на Азовському морі. Тут генуїці й венеціанці працювали разом, і Тана набрала значіння першочільного торговельного міста, бо звідси йшли шляхи також до Каспія на Персію, Туркестан і Китай. Можна уявити собі важливість цього міста для Італії з того самого факту, що, коли Турки зачинили Босфор для італійської торгівлі, ціни на шовк і ріжний екзотичний крам підніслися в Італії вдвоє.

В Тані була зосереджена торгівля з Царгородом рибою й пшеницею, і з того порту італійці могли добувати свої припаси. В 1343 році татари зруйнували Тану, а потім поруйнували і знищили всі італійські колонії, за винятком Кафи, що зуміла відборонитися. Генуїці взагалі виявили дуже багато сміливості й сили духу в своїх зносинах з

європейським сходом, і тимчасом, як венеціанці втратили там усі свої колонії і впливи, генуїці зуміли відобути від татар ціле південне побережжя Криму і потім міцно його тримати.

Але в 1453 році турки взяли Царгород і таким чином Босфор знайшовся в їх руках. В 1475 році турки взяли Кафу і вирізуали чи поновили всіх її мешканців. Інші колонії, що їх генуїці були відбудували, були таксамо понижені, і таким чином італійська колонізація берегів Чорного моря закінчилася, залишивши проте в українській мові деякі вирази з матеріальної культури.

За браком документів великої дипломатичної та політичної ваги, що могли би свідчити про італійсько-українські звязки тих часів, ці італійські вирази в українській мові, нязнані мові московській, набирають значіння цінних посвідчень. Ось деякі з них: італійське слово „скринько“ є знане в цій Україні як „скриня“; „бариле“ як „барило“; „каламай“ як „каламар“; „чабате“ як „чоботи“ (хоч в українській мові це слово прикладається до взуття, що визначається в італійській мові словом „ствале“); „чиполя“ як „цибуля“ і т. д.

Не вважаючи на відсутність власної національної держави, а може бути саме з огляду на її відсутність, — бо тогочасні держави не дбали про освіту своїх громадян, український народ тих часів жадібно шукає освіти, і тимчасом як Московія саме в тих часах оточує себе муром ксенобобії* та забобонної ненависті супроти „єретичної“ Європи, українці намагаються перенести в свою країну всі здобутки західно-європейської культури та науки і не бояться навіть далеких подорожей до осередків цієї вищої європейської цивілізації. Треба тільки подумати про величезні віддалі й засоби сполучення в тих днях! Так отже поміж студентами Сорбони українці не рідкі; в 1389 році ми знаходимо там економа Теобала Гибербу з Києва, в 1353 — Германа Вілевіча „рутенської нації з Києва“; в 1353 р. магістра Петра Кордована „з його товаришем з Рутенії“; в 1463 — поміж студентами стипендістами Сорбони бачимо „Бенедикта Сервінуса Рутенської нації“ й Івана Тинкевича „Рутенської нації з Києва“.

Один з цих студентів — Іван Усевич — склав навіть по латинському граматику української мови в 1643 році, — вона переходить тепер у Національній Бібліотеці в Парижі.

В 1713 році цар Петро I відвідав Сорбону, і один сучасник, якийсь Брис, відзначив тоді в своєму щоденнику, який зберігається також у Національній Бібліотеці в Парижі, що цар висловив свій жаль з того приводу, що досі ніхто з московитів („les Moscovites“) не приїздив студувати до Сорбони. „І дійсно, — додає автор, — цей варварський народ ніколи не мав своїх стін між нами, хоча сусідній нації, як Польща, Литва, Угорщина, Молдавія, Україна посилали нам своїх студентів“.

* Ксенобобія — перелічена несправді до чужинців і всього чужинського.

(Далі буде).

Добрий лікар.

Пан Шпінак захорів. Пані Шпінакова (замужня втретє) каже: — Закличу, серце, знайомого лікаря. Чудесно лікує. Лікував обох моїх небіжчиків чоловіків.

Походження зла.

Від жінок походить усєке зло — каже, зітхаючи чоловік.

— Слушно — усміхається жінка — бо і ви, мужчини, походите від нас.

ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частинах.

Частина друга.

Передрук забороняється! — Авторські права встержені.

51

Боже мій, Боже мій! — дбайливо очищує її від гашпечі Кіті. Як страшно приємно, що чуєш радість, що маєш спокій у душі. Йй забавляється тепер любити всіх, обняти, гноблених і гнаних.

Он на ґрунку стоїть хатка. Відколи Кіті тут жие, що дня бачить ту хатинку, але ще ніколи не була в ній. Вона лиш знає, що там жие старий, глухий, з довгим сірим волоссям, дід Штефан. У нього є дочка, а в дочці двоє безбаченків дівчаток.

І йй заманулося піти туди. Пішла. Пішла просто без стежки, борхаючись у глибокому снігу. Штефана бачила вона не раз, як той з довгою в зубах люлькою, у старому засмальцьованому, поберезничкому одязі з сокирою на голому тілі під поясом, проступе до ліса. Кіті знає, чого високо на гору, залазить у хатці, довго верте кашляє, озиряється навколо і починає цокати своєю загіртою сокириною сухою смеречинку.

По довгому часі смеречинка піддається йому, тихо схилиться до землі, а Штефан

дбайливо очищує її від гашпечі Кіті. Після виймає зза пазуємю, що чуєш радість, що маєш спокій у душі. Йй забавляється тепер любити всіх, обняти, гноблених і гнаних.

Он на ґрунку стоїть хатка. Відколи Кіті тут жие, що дня бачить ту хатинку, але ще ніколи не була в ній. Вона лиш знає, що там жие старий, глухий, з довгим сірим волоссям, дід Штефан. У нього є дочка, а в дочці двоє безбаченків дівчаток.

За пічю, прикрита темними

дрантинами, постіль. У лівою передньому куті притаковився кривий столик, від нього аж до дверей вузька під стіною лавиця.

У хаті сувората тиша. Запахи в натопленому льоху. На постелі, з мисочкою на колінах, сидить сумрачна закутана в хустку жінка й голосно сьорбає дерев'яною ложкою кусь страву. Коло столу з люлькою в безумному роті сидить Штефан і тяжко, голодно сапає. Час від часу виймає він люльку, довго кашляє, харкає на долівку і знов курить. Долівка земляна, мокра, з витоптаню по середині ймою. На печі, у піврваній вишній сорочині, сухе дівчатко. Замість очей, — глибокі темні зірки, на голівці жменя сіна.

Кітине прибуття не було тут особливо бажаним. Жінка, що сьорбала страву, муркнула і майже не подивилася. Штефан звівся на ноги, розкаракувало зробив кілька дибків і хриплим, ледь чуїним голодом, прошепотів:

— Вітаємо вас, кнегіню! Що вони собі бажють? Светичко наше увидіти? Бїду нашу? Сїдайте, кнегіню. Радї мої, ади, хоч так, шестечко Бог свєтїй дарував. Один раз такє свєтїчко, один раз Христє народивсї і мир словом загрїв. Сидить отак людина, гєй би камїнь божїй, руки ламле, голову сушить... Сильний зрив кашлю перетяг

його мову. Хапнувся рукою за груди, ноги затремтіли і він швидко відійшов напомацки до лави.

— Хай вібачать, — відкашлявшись, продовжує старий. — Сївем. Не годен на ногах вдержатисї. Ото єк зарїже, єк зачєвить, єк шерпне тобов... Якотї маємо добрий, ан хлїба нема. Водов самов не вїдержисї в тілі душа. Голод кнегїньчє, то рєштєк чусього. Всяєкє гєрє переживє чолєвїк. Запамї пїпу, сїв і думай. А голод і не закуриш і не задумаєш... Ані святє водєв не закрупїш. От свєтїчко Бог дав... Агїй. Олено! Моби кнегїнцї, гостї нашї у такий час, трохї повчєрїти... Пїшовем нинї до Ясїне, принїс, ади, жменю мєлаєу. Ох, тежєко, тежєко!

І старий замєвк, головою похїтує. Оленка перєстала сьорбати і протягєє Кїті своєю мисочку.

— Відкоштїтує, кнегїньчє, нашого. Нич бїльшє не маємо. Кїті злякалася. Стало болячє їй нїяково. Не знає, що сказати. Голївка, що вєсьє час злякано визирала з печї, схвалася. Натомїсць зпїд постєлі виглянуло кїлька ягнїчих голївок. Повисаджуваїлї писочкї чєрєз драбїнку й хрупють сїно. Кїті побачила чє й зрадїла.

— Дїдує! Газдїньчє! Дякує вам. Я не глєдна, — їй було тяжєко говорїти, бо знала мало слїв. Вона запїтала, чї знає старий, хто вона, по-

просїла молитися за своєго батька й, пообїцявши принєсти щєсь з дому, вийшла ї швидко, швидко побїгла до дому. Вона в тої час зовсїм забула за себе. Думала тїльки за тїх лєдєй, що їх щойно бачила. Хочєтьє забрати з дому все й вїднєсти тїм людя. Ах, яка вона нерозумна. Вонаж могла вєє давно піти до тїх лєдєй, познայомитися з ними, допомогти їм. Скїльки єк принєслєб їй задоволєнїя.

Але тепєр Кїті прїбїжить додому, кинєтьє до мамї, розкажє їй все і вони обидвї допоможуть тїм бїдачїськам. Але прїбїгши до сїней, почувала у кїмнатах великий рєйвах. Кїті вїдчїняє дєврї і назустріч їй вїступають озбрєонї лєдї, що заявляють їй, що вона арєштєвана. За що?

Але Кїті не має часу на роздумуванїя. В тої самє час її погляд впав на ранєного воякє, що лєжав на бїлїй, заплямованїй кровю, постєлі. Одрязу їй здавалося, що то батьчє, кїнулася до нього, але груба рука зупїнила їй вїдкїнула гєть.

Кїті отямїлася у темнїй, холєднїй кїмнатї. Що сталєсь? Вона бажєє вїяснїти положєннє й почїнає грюкати у дєврї.

— Кї-тї! — почувала вона слабїй голєс мамєрї. — Мамє! Дє тї, мамє! — Кїті кїнулася в сторєну голєсу і знайшла матїр. Вона лєжала на кананї й трємтїла.

— Ммусю! Тобї холєдно! Що сталєсь? Що, мамє, сталєсь? Хто там ранєний? Ой, Боже, Боже! Дє є тато?

Матї оповїдає чєрєз плач... і його вїдвєзлї, — кїнчєє вона.

— Кудї? Кудї його вїдвєзлї?

Хїба матї знає, кудї його вїдвєзлї. Можє вєє не жїє. Кїті кїдаєтьє до дєврї, грїмає, кричїть. Дєврї неспєдївано вїдчїняютьє і Кїті стоїть з розгублєним поглядом перед суворїми, озбрєонїми людяма. Вона прєсїть, щоб пустили її до ранєного. Вона допоможє їому, завжєє рани. Вона цє вміє робїти. За вїїну навчїлася всього.

Озбрєонї лєдї дозволяють. Кїті пїдхєдїть до ранєного й жахєтьєся. Той умїрає. Цє вона вїразно пїзнає. — Людї! Вїн умрє, вїн умрє! Ратунку! Дайтє щєсь! Чого вї стоїтє?! Вїн умїрає!

Кїті не знає сама, що дїяти. Вона чєє наблїжєннє чогєсь такогє страшногє, прєтї чогє безсїлє все на свїтї. Вона пїдхєдїть до вїраючєго, покїрєно схїляєтьєся і дївїтьєся на його збїлїдї уста. По нїх щє прєбїгали є останнї ознакї жїттєя. Очї щє дївїтьєся, але зовсїм поволї замкнєютьєся, мєншєють. Кїті голєсно чїтєє молїту, і слєзї спїляютьє з її очєй.

(Дальше буде).

ВСТУПАЄТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ПРИГОДА.

Відомий радіовий і фільмовий актор Еді Кентор запросив 5 визначних американських професорів бути суддями в конкурсі, який Кентор улаштував для одної радіової стації.

До участі в конкурсі мали право школярі середніх шкіл. Нагорода давала стипендію вартості 5,000 доларів. Нагорода мала припасти тому, хто нашле найкращу задачу на тему: „Як може Америка обійтись без війни?“

Останнього тижня судді оголосили вислід конкурсу. Нагороду дістав Лойд Луїс, 18-літній хлопчина, що ходить до „Гайскулу“ в Мезуре. Родичі хлопця заявляють свою радість. Його вчителі йому грають. Газети подають за раз винятки з нагородженої праці, а деякі редактори розхваляють хлопця в передовицях. Один з редакторів дуже великої ньюйорської газети заявляє, що так не потрапив би написати й не один професор англійської мови.

Ще не засохло дукарське чорнило на цих похвалах, а тут одна ньюйорська газета відкриває, що нагороджена праця це стаття президента одної ньюйорської колеції в однім місячнику. Інші газети підхопили це й без труду ствердили, що відзначена праця — крадена.

Представте собі тепер, скільки людей мають клопіт з цим конкурсом: радіова стація, Еді Кентор, його 5 суддів-професорів, родичі й вчителі студента, редактори, що його хвалили. Всі вони нині пробують добутися з халепи, в яку попали через те, що один хлопчина приписав собі чужу працю. Чи не ілюстрація це до нашої приповідки: як один дурень у воду камінь закине, то й десять розумних його не витягнуть.

Подивімся тепер на те, як ті люди поведуться.

Родичі, що по проголошенню вислуду конкурсу приймали гратуляції за свого хлопця, тепер запевняють, що вони не можуть припустити, щоб їх синок міг таке вистроїти, себто відістати чужу працю та писати її на конкурс як свою. Цікавий образ родичів: як хлопець дістав нагороду, то він був їх дитина, а як у нього відкрили злодія, то вже не може бути їх...

Еді Кентор висказує своє обурення та старается якнайшкороше вирватися з афери. „Для мене справа вже покінчена“, він каже. Подавайте другу нагороду.

Редактор, що хвалив нагороджену працю, каже: „Чи я не мав слушности, як говорив, що лише професор колеції потрапить таке написати?“ По правді кажучи, редактор сказав, що й професор колеції не потрапить так написати.

Та в найтяжчому положенню знайшлися ті професори, що мали дати нагороду. Коли газетні репортери прийшли до них з допитами, три не були вдома (чи казали сказати, що їх нема вдома?), а два з них були вдома, але кожний з них заявив, що він не хотів признати цій задачі першої нагороди. Як бачимо, це викрут, і то кепський. Люди хочуть спитатися панів професорів: „Як ви, панове, могли не доглянути, що праця 18-літнього хлопчиська задобра для нього?“ — а професори кажуть, що вона гірша, як можна було сподіватися?...

Герой з Мезуре. Подивімся тепер на самого героя цієї пригоди.

Як стверджують газетярі, що з ним говорили по розкриттю його поступку, він тим

зовсім не журиться. Він поводитьсь так, гейби нічого не сталося, гейби він нічим не провинився. Так, він відписав чужу працю, викинув занадто високі й занадто трудні слова, подав там свої, які йому прийшли на голову, і післав на конкурс по нагороду.

Він у цьому не бачить нічого злого. Взяти чужу працю, над якою інший чоловік працював може тижнями, до якої приготування йому треба було довгих років життя, переписати її за кілька минут та післати за своїм підписом як свою — це в нього ніщо. Якби так хтось у нього вкрав гуся або куря або котя або чепелик вартості двох центів, він назвав би його злодієм, бив би його, казав би арештувати, або може й казав би лічувати. А вкрасти чужу літературну працю — це не крадіж.

Дивується Америка, де такі люди виростають.

В Америці, панове, в Америці. Це не чужинець. Це родовитий американець.

Бувають такі й серед імігрантів; бувають такі, що перепишуть чужу поезію і в газету пішлють як свою; але це трапляється між людьми, що не мають навіть доброї сільської школи. Зате школярі, що ходять до „Гайскулу“ і не розуміють „літературного крадіж“, виростають в американських школах.

Чи не варта би подумати над тим американцям, що то всяке лихо в Америці приписують „чужинцям“? Чи й цим разом винуваті чужинці?

Герой з Кепеніку. У цей спосіб герой з Мезуре поставив зеркала перед цим американським громадянством.

Нагадується „герой з Кепеніку“, той пруський швець з передмістя Берліну, що в часах розвіту німецького милітаризму перед війською переміною за капітана, та не зважаючи на криву ногу, а покладаючись на сліпий послух німців до всякої людини у військовій уніформі, приказав четі вояків на вулиці йти за собою, зайшов з ними до міської ради, заарештував міських урядовців і забрав міську касу.

Цей „капітан з Кепеніку“ поставив зеркала перед цим німецьким милітарним духом, а наш герой з Мезуре поклав зеркала перед американськими школами й професорами. По афері з капітаном з Кепеніку німецьке громадянство питалося: від чого ми такі дураки? Чи не може нині спитатися американське: Від чого ми такі...?

Розум і відзнаки. Ще не прогомонила афера з героєм з Мезуре, а вже телеграфують з Шікаго, що там розвелася завзята конкуренція за розум між трома членами тої самої родини: чоловіком, жінкою і їх сином.

Свого часу батько й мати ходили до того самого університету, й вчилися дуже добре. По скінченню університету чоловіка прийняли до студентського братства, до котрого приймають тільки найкращих учеників, себто учеників, що найкраще вчать. Чоловік з того був дуже гордий і допикав за те жінці. Це було для нього доказом, що він є розумніший від жінки („смартер“).

Жінка, що видно теж горда була на те, як вона вчилася, постаралася, що університет розслів їх рекорди науки, і тепер університет написав, що жінка була „смартер“, ніж чоловік, бо за 4 роки науки чоловік дістав як науковий рекорд 5.9848, а жінка 6.0226.

До того університет додав,

Герой з Мезуре. Подивімся тепер на самого героя цієї пригоди.

БУДУЧНІСТЬ НАШОЇ АРМІЇ

Передумовою кожної держави є — національна армія. Ми, українці, розуміємо це більше ніж хто інший. І тому власне відносимося з такою пошаною і любов'ю до наших старшин і козаків. Ми пам'ятаємо героїзм і жертвенність наших вояків підчас визвольних змагань за нашу Батьківщину. Але, памятаючи і шануючи минуле, ми якось мало думаємо про наше майбутнє. Стаття, в котрій автор знайомить нас з модерними способами організації охорони війська підчас бойового маршу.

Полковник Кость Бунчук: „Бойовий марш кінноти“. Стаття, в котрій автор знайомить нас з модерними способами організації охорони війська підчас бойового маршу.

Іж., підполковник А. Марущенко-Богдановський: „Хемічна війна“. Дуже цікавий історичний нарис про трійливі газу і про перше застосування їх у минулій війні. Автор подає дуже цікаві описи газових атак на російські окопи в 1914 р. та на французьким у 1915 р.

Сотник О. Переяславський: „Остання збройна сила старої України“. Автор, як у цій, так і в попередніх своїх працях „Українська збройна сила в Наполеонських війнах 1812-16 рр.“ та „Сторінка з минулого“, доводить, що українська збройна сила ніколи не знижувалася, що Україна — навіть, утративши державність, всеж зримувала свою національну збройну силу протягом XIX в.

В цьому ж числі „Табора“ видруковано теж початок другої статті сотника О. Переяславського „Похід царя Дарія проти Скітів“. Войовничий і гордий нарід Скіти проживає на нашій, українській землі біля 1,000 років. Скітське ім'я служило першим означенням нашого народу в часах його перших історичних кроків. „Дя цікава, стара воєнна традиція наших славних предків, змушує й нас, вояків, ставитися до скитської доби більш уважливо“, пише автор. Темі обидвох студій надзвичайно цікаві, як цікаві й увесь матеріал, який подає автор.

В III розділі видруковано продовження розвідки лейтенанта фльоти Святослава Шрамченка: „Узброєння підводних човнів“. Фахова розвідка про модерну зброю, зброю хитрости, написана живою мовою і читається як оповідання. Багато дуже цікавих прикладів з минулої війни. Ілюстрована розвідка схемами і світлинами. Читач з нетерпеливістю буде очікувати на продовження.

В цьому ж числі видруковано й другу працю лейтенанта фльоти С. Шрамченка: „Встановлення старшинських рангів у С. Р. С. Р.“ Цікава стаття, в котрій автор пояснює зміст і значіння советського закону про встановлення старшинських рангів.

ІДЬТЕ ДО СТАРОГО КРАК через ПАРИЖ або ЛОНДОН ШВИДКО й ДЕШЕВО Виглядо й безпечно. Поспінними кораблями Лінії Кюнард Гвайт Стар.

РОКОВА ЛІТНЯ ПРОГУЛЬКА ДО СТАРОГО КРАЮ Виїде на велитеськім Кораблі

BERENGARIA 52,100 тон містоти дня 2. липня

Управителем Прогульки буде П. КАРОЛЬ ФРУТОН Завідувач Подорожнього Департаменту.

КОРАБЕЛЬНІ БІЛЕТІ НА РАТИ НА КЮНАРД ГВАЙТ СТАР ПЛЕН ВПЛАТИ.

По інформації зголосіться або напишіть до агентів лінії GUNARD WHITE STAR w. v. New York, N. Y.

Юрій Науменко: „Червона Армія“. Розвідка, в котрій автор подає історію і характер червоної армії, знайомить читача з командним складом і системою комплектування армії. „Збройні сили советського союзу“, пише автор, „являються твором настільки своєрідним, збудованим на таких відмінних від звичних нам засадках, що знайомство з ними не буде зайвим навіть для далекого обсерватора, не кажучи вже про тих, що сподіваються зустрітись з червоною армією в обставинах, далеких від мирного часу. Кет

що їх син має рекорд з науки 6.0636, себто найвищий. Досі ніхто не знав, нащо людям треба тих „наукових рекордів“. Тепер уже знаємо: вони можуть придатися на те, щоб чоловік допикав жінці, а жінка чоловікові.

Чи можна тепер дивуватися, що якийсь „герой з Мезуре“ буде старатися про нагороду на конкурс краденою працею?

шинських рангів. Дві сторінки „Табора“ заповнені „Военною і военно-морською хронікою“, в якій подано новини про армію і фльоти цілого світа.

При кінці журналу на трьох сторінках подано „Бібліографію“ — рецензії на нові книжки. Рецензії написані генерал-хорунжим П. Шандруком. З них особливо цікаві рецензії про ювілейне видання „Українські Січові Стрільці 1914—1920“, про „Історію Українського Війська. Видання І. Тиктора“ та про „Українські сили під Москвою“ р. Бориса.

На останній сторінці подано список надісланих до редакції книжок та журналів. З сумом треба ствердити відсутність американських і канадських видань.

Як бачимо з вище наведеного перегляду 27-го числа, военно-науковий журнал „Табора“ дає змогу нашим старшинам слідувати за надзвичайно швидким розвитком воєнної штуки і ознайомлює їх з модерними засобами і методами боротьби. Більш того, „Табора“ дає змогу і нашій підростаючій молоді знайомитись (що правда лише теоретично) з воєнною штукою.

Дванадцять років існування журналу „Табора“ свідчать, що рішення, яке повзав гурток інтернованих у каліському таборі старшин було правильним, а праця „Табора“ корисна і потрібна для української справи.

Коли бажаємо мати свою державу, мусимо подбати і про будучність нашої армії. Наша армія мусить бути сильною. Можна мати велику кількість людей, одягнених в однострої, і навіть добре озброєних, але всежтаки не бути сильним в воєнному розумінню. В сучасній воєнній штуці самої хоробрости мало, треба ще мати й знання. А воєнного знання ми, на жаль, не можемо набувати іншим шляхом, як тільки тим, на який став военно-науковий журнал „Табора“.

Отже треба підтримати „Табора“ і дати йому змогу розширити свою діяльність. Це можливо здійснити шляхом побільшення його матеріальної підстави, шляхом збільшення числа передплатників.

Адреса редактора журналу „Табора“ така:

Gen. W. Kuszc ul. Czerniakowska 204 m. 25 Warszawa, Poland.

Окремі числа можна забавати в генерал-хорунжого В. Сікевича: (Gen. W. Sikevych, P. O. Box 333 Toronto, Ont., Canada).

Підполковник І. Л. Морей де Моран.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ. БОТЛЕР, ПА. На інвалідів.

В неділю, 22. березня, о. Л. Качор відправив у місцевій укр. прав. церкві панахиду за упокій душі Тараса Шевченка та виголосив відповідну проповідь про заслуги Шевченка для українського народу. Підчас панахиди зібрано на інвалідів \$4.50, а пані Л. Качор д. ложила 50 центів та заплатила пересилку. Разом вислали \$5 через Обеднання.

ТОЛІДО, О. На визвольну боротьбу. Дня 29. березня тов. ім. Тараса Шевченка, від. 165 У. Н. Союзу, влаштувало концерт з приводу 122 роковин Тараса Шевченка. На концерті промовляв п. Іван Іванчук з Дітройту, Міш. Товариство заплатило йому за подорож \$5, а п. Іванчук передав ті гроші для висилки на визвольну боротьбу. Отже переслано тих \$5 через Обеднання на призначену ціль.

Марія Корнова, секр. від. 165 У. Н. Союзу.

УВАГА! УВАГА! ОБОРН, Н. Я. СТАРАННЯМ СПІВ. ТОВ. „БОЯН“ І ПАРОХІЙ

СВЯТО-КОНЦЕРТ В честь 122 роковин уродин, 75-тих роковин смерті нашого найбільшого генія-поета ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В НЕДІЛЮ, ДНЯ 26-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1936 РОКУ В ГОДИНІ 5-ТІЙ ПОПОЛУДНІ, В СІЧОВІМ ДОМІ.

Вступ від дорослих 25 ц., а від дітей 10 ц. Святочну промову виголосить Всч. о. парох Степан Побуцький, а вступне слово і закінчення Андрій Двораківський. В склад програми входять: п'ять деклямацій, сім пісень мішаного, а дві чоловічого хору під проводом А. Двораківського. Оба хори виступлять в українських народніх строях.

Просимо всі наші місцеві товариства і установи здержатися на цей день від всяких інших імпрез, щоб взяти громаду участь в концерті, а тимсамим віддати честь і пошану пророкови, апостолови пробудителя, геніїв-поетові та мученикови України, Тарасові Шевченкови.

УВАГА! УВАГА! ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. ПАРОХІЯ ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ КАТОЛ. ЦЕРКВІ СВ. ВОЛОДИМИРА В ЕЛІЗАБЕТ

СВЯЧЕНЕ В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1936 РОКУ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 214-216 FULTON STREET, ELIZABETH, N. J.

Початок в годині 4-тій пополудні. По Свяченні в годині 7:30 вечір БАЛЬ. Ванатів першорядна музика. Тікет на Свячене і Баль 75 центів. Тікет на сам Баль 25 центів.

УВАГА! УВАГА! КОЛПМОНТ, ПА., І ОКОЛИЦЯ! ШКОЛА УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ТАНКІВ І БАЛЕТУ Івана Забляцького

ВЛАШТУЄ ПЕШИЙ РАЗ У КОЛПМОНТ, ПА. ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ ПОПИС ТАНКУ, ПІСНІ І МУЗИКИ

при участі Українського Хору з Шамокін, Па., під проводом п. А. Дроздяка та оркестри з Капіто Театру з Шамокін. Диригент оркестри артист-скрипак Ралф Д. Кейзмен. Танцюристів 60, з Колпмонт, Шамокін і Монг Кармел.

В СЕРЕДУ, ДНЯ 22-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1936 РОКУ В ІМПІРИЙ ТЕАТРИ, КОЛПМОНТ, ПА. Початок в годині 8:15 вечір. — Вступ 50 ц. Діти 25 ц. Також відбудеться КОНЦЕРТ ДЛЯ ДІТЕЙ публичних шкіл у цім театрі того самого дня. Початок в годині 4:15 пополудні. — Вступ 15 цт.

Шановні Громадяни Колпмонт і околиці! Того дня маєте нагоду виказати свою симпатію і любов до рідної культури та громади Народного Дому. Своєю любов докажете своєю численною участю, о що просимо вас прийти самим та запросити чужинців. — Комітет.

УВАГА! УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Я., І ОКОЛИЦЯ! УКРАЇНСЬКИЙ СИВІК СЕНТЕР (Клуб Українських Дівчат) запрошає Вас на

КАРД ПАРТІ І ВЕЧІР ЗАБАВИ У ВІВТОРОК, ДНЯ 21-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1936, РОКУ В INTERNATIONAL INSTITUTE, 341 EAST 17th ST., (between 1st & 2nd Ave.), NEW YORK CITY.

Початок в годині 8-мій вечір. — Вступ лише 35 цт. ДОХІД ЗІ ЗАБАВИ ПРИЗНАЧЕННЯ НА ПОТЕРПІЛИХ ВІД ПОВЕНИ УКРАЇНЦІВ.

Будуть закуси, несподіванки, нагороди. Нам вже відомо, що треба дати негайно поміч нашим українцям, які потерпіли від повени. Тому наші дівчата влаштують цю Вечірку, з якої дохід піде на цю ціль. Думаємо, що ширі українці не відмовляться прийти на цю забаву, де не лише буде гарне товариство, але і допоможа добрій справі. — Український Сивік Сентер.

ПОЗІР! — ШІКАГО І ОКОЛИЦЯ! ДНЯ 2. ТРАВНЯ (субота) (SATURDAY, MAY 2, 1936)

В ШОПЕНСКУЛ АВДІТОРІУМ (ріг Райс Стріт і Кемпел Евеню) виставлене буде

УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ в 10. картинах, укладу Л. Цегельського 50 ОСІБ НА СЦЕНІ: Подоляни і Гуцули. — Старовинні весільні звичаї. Прекрасні танці: козачок, коломийка, аркан і козак. Сільські музики. Чудові гуцульські кбстони.

ВІДОГРАЄ ТРУПА З ДІТРОЙТУ. — ПОЧАТОК 7:45 ВВЕЧІР. Тікети в продажі по українських установах. 90,3,8

УВАГА! УВАГА! ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. ПАРОХІЯ ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ КАТОЛ. ЦЕРКВІ СВ. ВОЛОДИМИРА В ЕЛІЗАБЕТ

СВЯЧЕНЕ В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1936 РОКУ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 214-216 FULTON STREET, ELIZABETH, N. J.

Початок в годині 4-тій пополудні. По Свяченні в годині 7:30 вечір БАЛЬ. Ванатів першорядна музика. Тікет на Свячене і Баль 75 центів. Тікет на сам Баль 25 центів.

УВАГА! УВАГА! КОЛПМОНТ, ПА., І ОКОЛИЦЯ! ШКОЛА УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ТАНКІВ І БАЛЕТУ Івана Забляцького

ВЛАШТУЄ ПЕШИЙ РАЗ У КОЛПМОНТ, ПА. ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ ПОПИС ТАНКУ, ПІСНІ І МУЗИКИ

при участі Українського Хору з Шамокін, Па., під проводом п. А. Дроздяка та оркестри з Капіто Театру з Шамокін. Диригент оркестри артист-скрипак Ралф Д. Кейзмен. Танцюристів 60, з Колпмонт, Шамокін і Монг Кармел.

В СЕРЕДУ, ДНЯ 22-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1936 РОКУ В ІМПІРИЙ ТЕАТРИ, КОЛПМОНТ, ПА. Початок в годині 8:15 вечір. — Вступ 50 ц. Діти 25 ц. Також відбудеться КОНЦЕРТ ДЛЯ ДІТЕЙ публичних шкіл у цім театрі того самого дня. Початок в годині 4:15 пополудні. — Вступ 15 цт.

Шановні Громадяни Колпмонт і околиці! Того дня маєте нагоду виказати свою симпатію і любов до рідної культури та громади Народного Дому. Своєю любов докажете своєю численною участю, о що просимо вас прийти самим та запросити чужинців. — Комітет.

УВАГА! УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Я., І ОКОЛИЦЯ! УКРАЇНСЬКИЙ СИВІК СЕНТЕР (Клуб Українських Дівчат) запрошає Вас на

КАРД ПАРТІ І ВЕЧІР ЗАБАВИ У ВІВТОРОК, ДНЯ 21-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1936, РОКУ В INTERNATIONAL INSTITUTE, 341 EAST 17th ST., (between 1st & 2nd Ave.), NEW YORK CITY.

Початок в годині 8-мій вечір. — Вступ лише 35 цт. ДОХІД ЗІ ЗАБАВИ ПРИЗНАЧЕННЯ НА ПОТЕРПІЛИХ ВІД ПОВЕНИ УКРАЇНЦІВ.

Будуть закуси, несподіванки, нагороди. Нам вже відомо, що треба дати негайно поміч нашим українцям, які потерпіли від повени. Тому наші дівчата влаштують цю Вечірку, з якої дохід піде на цю ціль. Думаємо, що ширі українці не відмовляться прийти на цю забаву, де не лише буде гарне товариство, але і допоможа добрій справі. — Український Сивік Сентер.

ПОЗІР! — ШІКАГО І ОКОЛИЦЯ! ДНЯ 2. ТРАВНЯ (субота) (SATURDAY, MAY 2, 1936)

В ШОПЕНСКУЛ АВДІТОРІУМ (ріг Райс Стріт і Кемпел Евеню) виставлене буде

УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ в 10. картинах, укладу Л. Цегельського 50 ОСІБ НА СЦЕНІ: Подоляни і Гуцули. — Старовинні весільні звичаї. Прекрасні танці: козачок, коломийка, аркан і козак. Сільські музики. Чудові гуцульські кбстони.

ВІДОГРАЄ ТРУПА З ДІТРОЙТУ. — ПОЧАТОК 7:45 ВВЕЧІР. Тікети в продажі по українських установах. 90,3,8

до КРАЮ РОШІ

ПЕРЕСИЛАЄМО В ДОЛЛАХ І ТЕЛЕГРАФІЧНО ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВІТА. СКОРО І ДЕШЕВО.

- Продаємо шифарти на всі лінії до краю і з краю до Америки.
- Полагоджуємо всі кравчі справи дешево і після прав кравців.
- Продаємо і вишлюємо доми і фарми і полагоджуємо всі тутешні справи реально.
- В кожній справі просимо кожного Українця в Америці улаштуватися в повних справах до свого українського брата котрого властивителем від 20 літ є Ангін Пашуку. Адреса така: ANTHONY D. PASHUCK 322 N. 8th Street Philadelphia, Pa.

Позір! НЮ ЙОРК, Н. Й. Позір!

I. сотня Чорноморської Січи ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ У НЕДІЛЮ 19-го КВІТНЯ 1936 Р.

В УКРАїнСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK CITY. Початок в годині 7-мії вечором. Вступ 50 центів. Музика першої класи. Чорноморська Січ запрошує всіх Українців на січовий баль, на цім балу пригадаємо собі, як ми в старім краю бавилися на Проводи. Тому прийдіть і спільно забавимося. — З цього балу весь прихід на краєві цілі. За добру забаву ручить 1-ша сотня Чорноморської Січи.

ШИФКАРТИ на найбільшій та найкращій фабриці на всі прогумки і то до всіх країв. Воготовляємо всі документи, потрібні до подорожі — зашпорти, Візи, пермити, афідевіти, петичі, і тому наші пасажери не мають клопотів в дорозі. ДОЛЯРИ посилаємо до всіх країв ПОСЛІДНО І ТЕЛЕГРАФІЧНО і виплачуємо на останній почті під повною гарантією ПОМАГАЄМО негалединич легалізуватися відповідно до нових законів. ПОЛАГОДЖУЄМО СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ відповідно до телеграфічних обов'язуючих законів в краю. Контракти, повномовства, анти даровани, довжні скритти і всі інші документи. Продаємо ДОМИ та річні бізнеси по дуже приступних цінах. Голосіться у всіх справах до нашого НОТАРІАЛЬНОГО БЮРО по совісній пораді та ретельній обслузі. S. KOWBASNIUK 277 E. 10th STREET, (між 1-ю і 2-ю Евено А), NEW YORK, N. Y.

ВЖЕ ВИЙШЛА ДРУКОМ НОВА КНИЖКА ПРО УКРАЇНУ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ: SPIRIT OF UKRAINE: UKRAINIAN CONTRIBUTIONS TO WORLD'S CULTURE. У книжці пишеться: Яку преледу людству зробив український народ своєю історією? Який вклад зробив український народ у скриньку культури світа? Які люди представляють український народ? Книжка має близько 150 сторінок друку, 36 ілюстрацій, з них більшість зовсім оригінальні. Ціна всього 1 долар. "СВОБОДА" 81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346 JERSEY CITY, N. J.

НАШЕ ЗАІНТЕРЕСУВАННЯ Далеко більше ніж інтерес у справах нашого звання є наше заінтересування служити людству. Ми можемо не зважати на фінансові умовини, бо ми переконалися, що служити добре приносить власну нагороду, дотикальну і недотикальну. STEPHEN J. JEWUSIAK & SON FUNERAL DIRECTORS 77 Morris St., Jersey City 34 E. 25 St., Bayonne Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

В КОЖНІЙ УКРАїнСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА".

ЯК МИ ПОМАГАЄМО ПОТЕРПІЛИМ ВІД ПОВЕНІ.

Надіслано до Обеднання: Карнегі, Па. — Товариство "Січ", від 136 У. Н. Союзу, ухвадило дати з каси \$25. Додолжили по \$1 члени: А. Крупа, Н. Гергега, В. Скрабут. Разом вислано до Обеднання \$28. А. Крупа, секр. 136 від.

Савпорт, Конн. — Для потерпілих від повені в Гартфорд, Конн., переслав грош. Р. Е. Дидко \$23.50. А то від громади \$10, а жертвували: Михайло Ванат \$2; по \$1: М. Сандзік, Д. Махно, І. Чаплинський, П. Собашко, Ю. Гоголь, П. Дутко, І. Кондуб, Кладинка Хома, Іванна Медвідь; по 50 ц.: П. Клубчак, І. Ренко, М. Гудзік, С. Півцьо, Н. Гайда.

Нескегонінг, Па. — Комітет Українського Народного Дому \$10. За Комітет: С. Павлівкович, предс.; В. Мишак, секр.; Т. Еваніла, касієр.

Вестбурі, Н. Й. — На зборах тов. ім. Тараса Шевченка, від 267 У. Н. Союзу, наступні члени зложили жертви: П. Телюк, Т. АгREST, Д. Кищенко, Т. Хомик і О. Гладкий по \$1; а І. Євдуч і А. Рувович по 50 ц. Разом \$6. Члени приобіцяли також піти по домах та призбирати більше фондів. О. Гладкий.

Клівленд, О. — Гром. Ф. Ольховий справив свій дружині Агафії 40-літні уродини, які припали саме на Великдень. При тій нагоді Оля Бздзіл, членіця Союзу Українок, візвала привних гостей зложили жертву для потерпілих від повені. Зложили: П. Чайка, І. Кащян, Агафія Ольхова, Катерина Кравець, І. Ольховий, І. Бздзіл і Вендель.

ДО СТАРОГО КРАЮ Ідьте просто з Нью Йорку до ГДИНІ на новім поспішнім моторовім кораблі "ЛІЛСУДСКІ" 22. КВІТНЯ І 19. ТРАВНЯ Лише туристична і третя клася. Нема лишної третьої класи як на мор. кор. "Ліусудскі". Голосіться до місцевих агентів або: GYVNIA-AMERICA LINE, 22 PEARL ST., NEW YORK, N. Y.

Саржр (словак) по \$1. Разом \$7. Іван Бздзіл. Рачестер, Н. Й. — Тов. Союзу Українок, від 6, ухвадило дати зі своєї каси \$22. Також постановлено зайнятися збіркою по домах. До збірки зголосилися члениці: Ю. Лиса, Т. Матковська й А. Мазурик.

Жертву зложили: Анастасія Тицька, Т. Шеремета, М. Захарко, М. Мальований, С. Білий, М. Грицак, Маланка Ланько, С. Рутило, Л. Захарко, С. Паньків, Анна Коник, Софія Булавиниць, А. Піньковський, Малана Тербушка, Стефанія Турула, Анна Мазурик, Софія Онуфрик, Марія Гарасимчук, Анна Гранковська й Марія Гречин по \$1; Т. Прокопів, Марія Тимчук, Юлія Бойко, І. Король, О. Пелихатий, Д. Сенік, Юстина Лиса, Олена Якимович, С. Федоришин, Д. Мацьковський, М. Федоришин, Катерина Сорохтей, Марія Вітович, Марія Іванко, Софія Коритко, Анастасія Голлова, Катерина Олексин, Танька Непорадна, Анна Клицив, Явдоха Хомин й Анастасія Восчиховська по 50 ц.; Анна Стрілець, Анна Хмеляк, Марія Партіка, Т. Піндур, С. Червоняк, Ф. Когут, І. Данилів, Л. Євчин, Олена Олексин і М. Джумак по 25 ц.; Анастасія Мельник 30 ц.; а дрібниці 10 центів. Гроші вислано через Обеднання.

За уряд: Софія Матковська, голова; Стефанія Турула, касієрка; Анна Мазурик, секр.

Рачестер, Н. Й. — Братство св. О. Николая, від 12 Провидіння, ухвадило дати зі своєї каси \$10 потерпілим від повені. — Іван Пастушин, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА. Дня 16. квітня ц. р., померла члениця бр. св. Юрія, від 239 У. Н. Союзу в Філадельфії, Па., ТЕКЛЯ ВЕЛГАН. Похорон відбудеться в понеділок, 20. квітня, з похоронного заведення Нісевича. В. ІІ П.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ. БРУКЛАЕН, МАСС. На Рідну Школу. На Рідну Школу для рідного Зборова зложили родимці зі Зборова: Никола Галатин \$2; а по \$1: Андрій Веремінський, Дмитро Кузь і Анна Роговська. Разом \$5. — Збіркою займався М. Галатин.

Асекурація Здаров'я Для Знесилених Людей ОКОЛО 3 цент. Денно ПУГА-ТОН доказав себе асекурацією здаров'я для багатьох американців, що вважали за природу і звичай життя, які минули середній вік. Він є правдивим способом, що помагає природі і звичайній життєвості людини до ослаблення і пристарілости. ПУГА-ТОН не помагає верстати до старости, але помагає верстати до старости з здоров'ям, мускулами і ослобленими частями активними. Невпевність прогностична, бо ПУГА-ТОН містить медіації, які діють на тонік для нервової системи. Сей гарантією звернення грошей, коли ви не будете задоволені в результаті. Номіне відомісісне лічення за Одного Дозора. Дістаньте флашну книж. Ви здивуєтесь а то, що воно зробить для вас. На "спілі" беріть — ПУГА-ТОН — Гієлієнне Средество на розслабленні. Зіб.

В КОЖНІЙ УКРАїнСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА"

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ Укр. Прав. СВЯЩЕННИК, ширій привітний і українськ, пошукує парохію від 1-го трия. Кохр парохію потребує, прошу ласкаве оголошення а підписом уряду і печаткою парохіальною слати на адресу: о. Н. І. СВЯЩЕННИК, с/о "Свобода". 90-1

ВИНАЙМУ УМЕБЛЮВАННЯ І ОКІЯ з засібним входом. Зголошуватися на адресу: 991 SIMPSON ST., BRONX, N. Y. Apartment 1 E.

ПОШУКЮ роботи у фермера при заряді дому. Голосіться або пишіть до: MARIE BERNSTEIN, 83 East 2nd St., New York City.

ХТО хоче довідатися котрого дня приїхав до Америки, або як називається корабель, яким приїхав до Америки хай напише до News Information Service (S), 1104 Marion St., Camden, N. J. 89, 90, 91

НА ПРОДАЖ ЧОТИРИ ДОМИ, ЦИПОР, ГРОСЕРІЯ, ТОВАР І ВСЕ ЗАРЯДЦЯ. Теперішній рент і дохід \$110. Власник продась дешево, бо мусть виїхати з міста. Голосіться до: M. BRANDT, 824 N. Front St., Allentown, Pa.

НА ПРОДАЖ 6-ФАМІЛІЙНИЙ ДЕРЕВЛЯНИЙ ДІМ в дуже добрім стані, 216 Halladay St. Ціна \$6,250. Голосіться до: 79- JOHN VISNKO, 216 Halladay St., Jersey City, N. J.

НА ПРОДАЖ ФАРМА. 252-АКРОВА ФАРМА вся машинерія і потрібне знаряддя до фарми. 23 ділянок коров 12 ялівок і телата, 1 бугай, 3 коні, безрогої, кури і 150 малі курчат, всі уліщенія. Дім на 10 кімнат, 2 курники, молочарня, ледіаня, 2 турники. Дохід з молока \$50 тижнево, великий дохід з саул-фогет кожного літа. По більше інформації пишіть до власника. Продаю а причини недуги. 90,6 A. A. C., Box 125, Fleischmanns, N. Y.

НАША ПАТЕНТОВАНА МАСТЬ лікує сквалінені, поточення, поточення, ступні на голові, лишей, "рожу", зтаме пухляку і добра теж на ослаблені ноги. По кілька разовім ужиттю нашої масті біль преставе в короткім часі. Ціна не велика. Малій слоїк 60 центів, більший \$1.00. Захоплення присилайте на адресу: 32- ЮРКО САТАН, BOX 13, YORKLYN, DEL.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ УКРАїнСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ Урядові години: Від 1-3 пополудні і від 6-8 вечір. В неділі згідно з умовою. 718 SO. 17th ST., NEWARK, N. J. (near Springfield Avenue) Tel. Essex 3-4468.

Д-р ЮРІЯ АНДРЕЙКО УКРАїнСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР 321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenue, NEW YORK, N. Y. Tel. GRAMERCY 5-2410. Урядові години: рано від 10 до 12. вечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

Dr. M. S. SMITH перекладає на 46 E. 7th STREET, NEW YORK між 2-ю і 3-ю Евено, банько церкви св. Юра Phone: Drydock 4-2486 Урядові години від 12 до 2-тої і від 6-тої до 8-мої вечір.

ЧОЛОВІЧИ І ЖІНОЧИ НЕДОМАГАННЯ ЛІКУЮ МОДЕРНИМИ МЕТОДАМИ ВДОЛЮЧОЧИ І ШВИДКІ ВИСЛІДИ. Порадить д-р Зінса в лікуванні крові, шкіри і нервових недуг, катару й хронічних боляків, нерви і загального ослаблення, шауноків і кинкових недуг, гемороїдів і інших відходових забурень, що справляють біль та недогідність, люмбага, сідлими, невралгій, запалення нерва (норайт) і хронічних ревматичних станів, носа, горла, легенів, відділових недуг, печіноків забурень і інших чоловічих і жіночих недуг, а коли маєте якінебудь недомогання, що їх не розумієте, порадиться довірчю мені: я вам усвіясню. Мої ціни умірковані. Екзамінація крові, лабораторні досліді, промінь X (енс), сироватка і вприскувальні щеплення.

DR. L. ZINS Поверх 25-літня практика. 110 East 16 St. N. Y. (між 4-тою Евеною й Ірвінг Плейс) ГОДИНИ: від 9 рано до 8 вечір. В неділі: від 9 рано до 3 пополудні. ГОВОРИМО ПО УКРАїнСЬКІЙ.

БОЛІ НІГ Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жила, болі в ногах, флегмі (запалення жил), напухи або болі в колінах чи кісточках і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції. Офісові години: щоденно від 2 до 6, в понеділки і четверги від 2 до 8. ГОВОРИМО ПО УКРАїнСЬКІЙ. DR. BENLA ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ 28 W. 89 St., New York City.

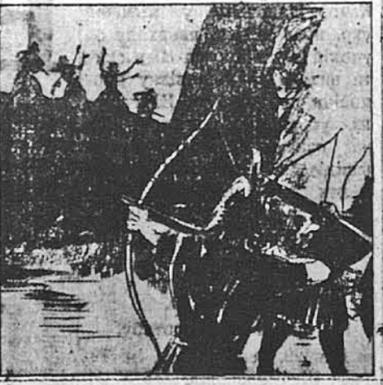
Напишіть іше ніж про пораді і поміч до того добре відомого арабського астролога, порожбитя з долоні і місцяного читача. Лише задучіть на \$1.00 мні ордер, запитаєте чотири питання про пропаліх своїх, забуглені реві, любов, подружжя, бізнес або якінебудь інший предмет. Не забудьте посилити промі. Подайте колючо день і місяць вашого народження. Пишіть до англійськи. Запіть до проф. що називається Rabbel Haminey. Особи, що мешкають у Джерсі Сіті або в околіні, мусять прийти до офісу. Як прийдете, ми скажемо вам ваше ім'я і назвище, дамо вам пораді і всяку поміч, яка вам потрібна. Замовте собі телефонно день прийому. Delaware P-144. Office: 383 JACKSON AVE., Cor. of Egg Ave. (over Meat Market), JERSEY CITY, N. J. 81-90

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАїнСЬКИЙ ПОТРЕБНИК ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ 129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel. Orcaud 4-2568.

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2568.

СВІЙ ДО СВОГО! Одинокий український погребник в околіні Перт Амбой і Картерет, Н. Дж. SAMUEL P. KANAI, 433 STATE ST., cor. WASHINGTON PERTH AMBOY, N. J. Телефон: P. A. 4-4646. Чемши обслузі. — Умірковані ціни.

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ.

Ще раз відділ александриєнців ударив на фортецю, а Тарзан пробував їх здержати, але вони були глухі на всякі оклики. Незадовго вони могли бачити ворогів. Бандити не шділяли добре, але їх кулі вбили 6 вояків Тарзана.

Тепер цілні стріли александриєнців почали косити бандитів, що стояли густо на мурі. Але Тарзан знав, що на місце впаших є тисячі, щоб зайняти їх місце. Одинока надія Тарзана було — стрінути гарета око в око.

Тарзан і десять вояків вдерлися на мур. Вони билися там завзято та скидали ворогів униз. Серед метушні вороги не могли зжівати крісів, бо боялися вбити своїх товаришів.

Серед густої рукопашної боротьби Тарзан та його вояки билися проти переважаючих сил ворога. Тарзан бачив, як його вояки падали один за одним, вони з них не лишились тільки два. Але й тоді ще Тарзан не думав про втечу.